

TOTS SOM ÀRBITRES
CURS 22
(SISENA EDICIÓ. EDICIÓ ESPECIAL POST-COVID)

ENRIC VIVES CAMPDEPADRÓS
(GUANYADOR DE LA BECA AURIGA-FVSCUS, 2015)

ÍNDEX

1.INTRODUCCIÓ	3
1.1 Marc teòric conceptual	4
1.2 Edició actual	6
2.VALORACIÓ DE LA INICIATIVA	7
2.1 Informació general	7
2.2 Relació d'escoles/clubs participants	8
2.3 Assoliment per ítems	8
2.4 Assoliment per equips	11
2.5 Altres dimensions d'interès del projecte	13
2.6 Observacions	14
2.7 De cara a futures edicions	14

1. INTRODUCCIÓ

El futbol i el bàsquet són, sense cap mena de dubte, els esports d'equip més practicats a casa nostra i, perquè no dir-ho, també a la resta del món. Aquests tenen un impacte enorme en la nostra societat, la qual traspasa el propi estadi, per inundar la premsa, la televisió, els anuncis, etc.

Si bé l'esport ben entès aporta o pot aportar coses molt bones pel desenvolupament humà tan físic com psicològic, així com pel bon desenvolupament social, sobretot pel què fa als esports d'equip, hi ha una altra part d'aquest, associada habitualment a la competició, que genera imatges i situacions gens agradables i que en res beneficien a la persona i a la societat.

La mera participació en competicions esportives no constitueix una garantia per a l'aprenentatge. (...) Per aconseguir que un esport sigui realment educatiu hem de cuidar el com es practica (Dosil, 2001b). En aquest aspecte l'àrbitre o jutge té un paper rellevant. Des de la seva posició pot ajudar que els esportistes el practiquin de forma adequada (...) (Dosil, en Guillén (dir.), 2003, pàg. 135).

En aquesta mateixa línia, Dosil planteja que: L'àrbitre no s'ha de limitar únicament i exclusivament al fet que els jugadors compleixin les normes, ha de ser també un educador. Ha de mostrar qualitats individuals i socials que vol en els esportistes ("predicar amb l'exemple"). Segons l'edat dels competidors, ha d'ajudar-los a comprendre els valors interns de l'esport, amb la finalitat que els interioritzin i transfereixin a altres situacions de la seva vida. Igualment, és important que es faci un aprenentatge correcte de les regles, buscant un major coneixement i, d'aquesta manera, una major difusió de la disciplina (Dosil, en Guillén (dir.), 2003, pàg. 151).

Arbitrar, com diuen els propis àrbitres: "(...) És un desafiament, un test a les meves capacitats de gestionar emocions"; (...) "És ser un jutge de futbol defensant la igualtat i imparcialitat; "És estar en el joc com la principal persona en la gestió de possibles conflictes"; "La meva habilitat en la presa de decisions pot contribuir a un resultat feliç"; (...) "Arbitrar per a mi és tenir autocontrol sobre mi mateix per a aplicar determinades normes en un determinat esport"; "Ser capaç de demostrar que sóc capaç de fer una tasca de gran pressió, davant moltes adversitats i per molt temps"; "En realitat és una demostració de força interior". (Brandao et al., 2011, pàg. 279-280).

Felix Guillén, conjuntament amb Heriberto Jimenez, enumera algunes de les característiques que els propis àrbitres consideren importants, en el seu article *Características deseables en arbitraje y juicio deportivo* (2001). Entre aquestes trobem: Coneixement del reglament, Imparcial / Just, Saber aplicar el reglament, Igualtat en el tracte amb els esportistes, Honradesa, Puntualitat, Confiança en si mateix, Objectivitat en els judicis, Responsabilitat, Respectuós / educat, Seguretat, Capacitat d'atenció, Saber mantenir la disciplina, Concentració, Serietat, Saber rectificar, Comunicatiu / dialogant, Saber situar-se al camp, Amabilitat, Flexibilitat, Humilitat, Diplomàtic i Saber anticipar-se a les jugades (pàg. 28).

Tal com el mateix Guillén afirma: Aquesta temàtica que s'està intentant desenvolupar en l'àmbit esportiu i més concretament en l'arbitratge, és considerada com a molt important en altres àmbits professionals, com pot ser la direcció d'una empresa o el desenvolupament professional dins de l'ensenyament. (Guillén, en Guillén (dir.), 2003, pàg. 55)
Podem considerar, per tant, que moltes de les habilitats esmentades, per no dir totes, també estarien, segurament, a la llista d'aquelles qualitats considerades més positives socialment parlant.

1.1 Marc teòric conceptual

El projecte es sustenta principalment en la perspectiva de l'aprenentatge experiencial o vivencial plantejat per John Dewey. Alguns dels principis de l'aprenentatge vivencial són: L'aprenent és protagonista en lloc d'espectador, l'AV és possible quan hi ha una selecció adequada de les experiències i aquestes són acompanyades amb reflexions, anàlisi crítica i síntesi, l'AV es desplega en l'intent de l'aprenent per restablir l'equilibri després de ser portat convenientment per l'experiència a una zona de disconfort o dissonància adaptativa, el procés d'AV hauria de promoure la formulació de preguntes, la investigació, l'experimentació, la curiositat, la responsabilitat, la creativitat i la construcció de significats i, finalment, els participants haurien de poder experimentar l'èxit, el fracàs, assumir riscos i la incertesa. (Sinapsis-patagonia, -, pàg. 2)

Amb això es pretén fomentar el creixement cognitiu, a través d'una experiència directa, els requeriments de la qual se situen una mica per sobre de les habilitats actuals del nen/a, de manera que plantegi un desafiament. Treure el nen de la seva zona de confort, generant una desajust òptim o un estat de flux i platejar-li una activitat en el marc de la ZDP modelada per un mediador cultural

(l'àrbitre) al qual el nen pot imitar incorporant comportaments observats, en un treball dins el mesosistema del participant que es culmina amb les recomanacions a pares i entrenadors, amb la intenció de consolidar els aprenentatges adquirits.

Si ens acollim, per tant, a la creença de Dewey o Piaget sobre l'experiència, considerant que aquesta "constitueix una reconstrucció de l'experiència passada i modifica la qualitat de les experiències posteriors" (Dewey, 2004, pàg. 37), podem afirmar, com el mateix Dewey (2004), que "tota experiència continua vivint en experiències ulteriors" (pàg. 73). Així, parafrasejant Hernández Rojas (citada en Villar, 2003), la construcció a partir de la pròpia activitat del nen, fa que els aprenentatges obtinguts siguin més fàcilment generalitzables a altres contextos i duradors en el temps (pàg. 301). Processos com la imitació diferida, mitjançant la qual "els nens solen efectuar respostes d'imitació sense que els models hi siguin presents, molt després d'haver observat la seva conducta" (Bandura, 1987, pàg. 43), contribueixen a la interiorització de les conductes i els valors associats. "A través d'un procés de modelatge abstracte, els observadors obtenen els principis subjacents a les actuacions específiques, per generar conductes que van més enllà del que han vist o sentit" (Bandura, Zimmerman & Rosenthal, citats en Bandura, 1987, pàg. 58).

Evidentment, el micro i mesosistema del nen, ajudaran a la consolidació de les conductes que aquest aprèn. Família i escola (en la qual s'integra l'esport escolar), són bastides vitals que determinen el valor que el nen pot donar a unes coses o altres, a uns valors o uns altres, en la mesura que aquests "adoptaran els comportaments que cada família amb les seves pautes culturals, models d'educació, escala de valors i expectatives els transmetin reproduint generalment els mateixos" (Giddens, citada en Herrea i Irazusta, 2013, pàg. 250).

De tot el que s'ha dit fins ara, se'n desprèn que, amb l'ajuda d'àrbitres, pares, mares, entrenadors i coordinadors, convertirem la tasca d'arbitrar en un entorn d'aprenentatge a través del qual practicar habilitats com: haver de prendre decisions que "afavoreixen" a un grup i en "perjudiquen" a un altre, mantenir la imparcialitat a pesar de tenir amics en un dels dos equips, aguantar la pressió al voltant de les teves decisions, les quals poden ser qüestionades per una de les parts i haver d'argumentar-les, etc., aprofitant l'esport per construir persones que duguin incorporades una sèrie d'habilitats molt positives socialment parlant.

El projecte, en definitiva, pretén aprofitar algunes de les situacions que l'esport genera, per esprémer tot el seu vessant educatiu i fer de l'esport un entorn d'aprenentatge que contribueixi al desenvolupament integral de la persona, de tal manera que no només formem esportistes, sinó també ciutadans.

1.2 Edició actual

Durant la primera meitat de l'any 2022, s'ha dut a terme la sisena edició del projecte TOTS SOM ÀRBITRES. Ha estat una edició especial, en tant que el que es buscava era fer un petit recordatori del programa, introduint-lo de nou en les fases finals d'algunes lligues.

La pandèmia del COVID-19, va obligar a cancel·lar l'edició del 19-20 (a la meitat del projecte) així com posposar l'edició del curs 20-21. En aquest sentit, recuperar el TOTS SOM ÀRBITRES, tot i que sigui de forma testimonial, ha estat una alenada d'aire fresc, després d'un parell d'anys molt durs, per tots.

En aquesta sisena edició, el projecte s'ha dut a terme a les disciplines de: futbol, bàsquet i handbol. Tot i que s'ha dut a terme en pocs partits (10 programats / 9 executats), la iniciativa ha estat positiva per totes les parts. Els coordinadors i entrenadors recordaven la iniciativa i els jugadors/es, l'han valorat positivament.

Cal destacar que, en aquesta edició, ja no s'ha comptat amb el comitè d'àrbitres de la Federació Catalana de Futbol, sinó amb un grup d'àrbitres propi. Això ha estat positiu, en el sentit que els àrbitres tenien un nivell i una experiència superiors, cosa que els feia més fàcil poder arbitrar i estar pendents dels jugadors/es a qui havien de "tutoritzar". La relació amb la Federació de Bàsquet ha estat, com sempre, molt bona, i els àrbitres presents en el projecte, també d'un bon nivell.

A continuació, es fa un balanç de la iniciativa en aquesta cinquena edició.

2. VALORACIÓ DE LA INICIATIVA

2.1 Informació general

PARTITS TOTS SOM ÀRBITRES CURS 1920	9
ESCOLES	
Nombre d'escoles participants	9
ESPORT	
Partits de bàsquet aleví femení	2
Partits de bàsquet aleví masculí	2
Partit de futbol aleví	3
Partits d'handbol	2
CATEGORIA	
Partits de categoria A	-
Partits de categoria B	5
Partits de categoria C	4
Partits d'handbol	2
GÈNERE	
JUGADORS-ÀRBITRE	
	36
Noi	-
Noia	-
ÀRBITRES	
Homes	-
Dones	-

2.2 Relació d'escoles/clubs participants

EL CARME BÀSQUET BLANC 6È	PROJECTE F.I.A.T.E.H. TARRAGONA H.C.	AMPA PAX
AMPA CÈSAR AUGUST	CB ALTAFULLA	AEE ELISABETH "B"
AMPA TERESIANES	HANDBOL CANONJA MASCULÍ	CB SALOU

En aquesta edició no es desglossen els aspectes relatius als diferents ítems a partir dels quals s'avaluava als equips participants, en tant que en aquesta edició no s'ha dut a terme.

2.3 Assoliment per ítems

PUNTUACIÓ DIRECTA					
1.- El coordinador contesta o confirma que ha rebut la informació del partit.					
PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)	
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS		%	%	%	
OBSERVACIONS:					
2.- Quan el coordinador arriba al camp, l'entrenador és coneixedor de la iniciativa.					
PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS	%	%	%	%	%
OBSERVACIONS:					
3.- Els jugadors dels equips participants han entrenat les funcions arbitrals.					
PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS	%	%	%	%	%

OBSERVACIONS:

4.- Els jugadors participen de la iniciativa, mostren ganes d'arbitrar i demostren algun dels aprenentatges adquirits.

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS				
% EQUIPS		%	%	%

OBSERVACIONS:

5.- L'entrenador facilita el desenvolupament de la iniciativa, anima al jugador-àrbitre i no discuteix decisions arbitrals.

PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS	%	%	%	%	%

OBSERVACIONS:

6.- Els pares i mares contribueixen al desenvolupament de la iniciativa, animen al jugador-àrbitre i no discuteix decisions arbitrals.

PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS	%	%	%	%	%

OBSERVACIONS:

PUNTUACIÓ INDIRECTA

7.- Enviar una foto o vídeo curt dels jugadors practicant les tasques arbitrals en algun dels entrenaments al llarg de l'any.

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS				
% EQUIPS		%	%	%
OBSERVACIONS:				

8.- Enviar una foto o vídeo curt dels jugadors practicant les tasques arbitrals en l'entrenament previ al partit on han de dur a terme la iniciativa.

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS				
% EQUIPS		%	%	%
OBSERVACIONS:				

9.- Enviament un petit vídeo gravat en l'entrenament immediatament posterior al partit on l'entrenador ajuda als jugadors a reflexionar sobre la iniciativa i las habilitats desenvolupades en el marc de la tasca arbitral.

PUNT. ÍTEM	2 (màx.)	1,5	1	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS					
% EQUIPS	%	%	%	%	%
OBSERVACIONS:					

10.- Enviar un petit vídeo on es vegi l'entrenador comentant amb els jugadors, alguns dels elements positius del projecte que es descriuen en la informació que del mateix hi ha a la web o que se'ls envia (ex: les habilitats que desenvolupa un àrbitre).

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS				
% EQUIPS		%	%	%
OBSERVACIONS:				

11.- Enviar un petit vídeo on es vegi l'entrenador comentant amb els pares i mares, alguns dels elements positius del projecte que es descriuen en la informació que del mateix hi ha a la web o que se'ls envia (ex: les habilitats que desenvolupa un àrbitre).

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS				
% EQUIPS		%	%	%
OBSERVACIONS:	Cap equip va dur a terme les accions estipulades en aquest ítem.			

12.- Qualsevol acció que els equips creguin que pot ser positiva en relació a la iniciativa i que sigui tramesa al coordinador del projecte (els punts atorgats es valoraran en funció de cada cas).

PUNT. ÍTEM		1 (màx.)	0,5	0 (mínim)
NÚM. EQUIPS				
% EQUIPS		%	%	%
OBSERVACIONS:				

2.4 Assoliment per equips

EQUIP	ASSOLIMENT
PROJECTE F.I.A.T.E.H. TARRAGONA H.C.	
PROJECTE F.I.A.T.E.H. TARRAGONA H.C.	
CBT AM BLAU	
COL·LEGI MARE NOSTRUM	
AEE ELISABETH GROC	
AMPA PAX	
AMPA SALLE TORREFORTA	
AEE COL·LEGI SANT PAU APOSTOL NEGRE	
AB SALLE TARRAGONA AF6	
CH SALOU ALEVÍ	
L'ARRABASSADA	
CB SANT PERE I SANT PAU	
AEE ELISABETH	
CARMELITES AF	

INSTITUCIÓ AURA VERMELL	
AMPA TERESIANES	
AMICS H.C. MASCULÍ	
AMICS H.C. FEMENÍ	
APMA PRÀCTIQUES ALEVI FEMENI	
EL CARME BÀSQUET BLANC 6È	
CB MORELL 5È	
CB MORELL 6È	
CARMELITES AM	
CBT AM BLANC	
AMPA ESCOLA TARRAGONA	
CB MORELL AF	
AEE ELISABETH BLAU	
APMA PRÀCTIQUES ALEVÍ	
INSTITUCIÓ AURA BLANC	
CB SALOU	
ALUMINIS CENTRE - CEIP L'ANTINA - TBC	
CB SALOU	
AEE COL·LEGI SANT PAU APOSTOL GROC	
AMPA CÈSAR AUGUST	
CLUB BÀSQUET ALCOVER	
CLUB BÀSQUET VALLS MAPFRE	
AB SALLE TARRAGONA AF5	
ESCOLA MARCEL·LÍ DOMINGO	
LA SECUITA F.S. ALEVINS	
ESCOLA TARRAGONA	
FUNDACIO ESCOLA INTERNACIONAL DEL CAMP	
EFSS EUROPA / STA.Mª ALEVÍ 6È	
EFSS SALOU ALEVÍ 6è	
EFSS VORAMAR ALEVÍ	
AMPA TERESIANES	
SAGRAT COR	
AMPA PAX 6È	
AEE ELISABETH "A"	
AEE ELISABETH DE SALOU "C"	
AEE ELISABETH "B"	
AMPA CÈSAR AUGUST "A"	
AMPA CÈSAR AUGUST "B"	
AMPA ESCOLA ELS ÀNGELS ALEVÍ B	
ESCOLA LA CANALETA	
ESCOLA PERE VIRGILI	
EFSS SALOU CONJUNT ALEVÍ 5È	
AMPA PAX 5È	
AMPA ESCOLA ELS ÀNGELS ALEVÍ A	

SANT BERNAT CALVO	
ESCOLA PAU DELCLOS	

2.5 Altres dimensions d'interès pel projecte

La interacció amb l'àrbitre ha estat positiva?					
PUNT. ÍTEM	SI	NO			
NÚM. EQUIPS	9	0			
% EQUIPS	100 %				
OBSERVACIONS:	Com en altres edicions, un percentatge molt alt dels jugadors/es -en aquesta cas el 100%- consideren positiva o molt positiva la interacció amb l'àrbitre.				
Ha canviat la seva forma de veure l'àrbitre?					
PUNT. ÍTEM	SI	SI I NO	SI, AMB GANES	SI, MOLT	NO
NÚM. EQUIPS	2	0	0	7	0
% EQUIPS	28 %			72 %	
OBSERVACIONS:	La majoria dels jugadors han comentat que és més difícil del que sembla, sobretot fixar-se en tot. Les faltes es veuen des d'un punt de vista diferent quan et poses en situació neutral i es corre més del que els jugadors/es pensaven prèviament. Els jugadors/es també s'han adonat que es protesta bastant als àrbitres.				
Us heu divertit?					
PUNT. ÍTEM	SI	SI. ENTUSIASMAT	SI. MOLT	NO	
NÚM. EQUIPS	0	4	5	0	
% EQUIPS		44,5 %	55,5 %		
OBSERVACIONS:	Una gran part dels jugadors/es han manifestat haver-se divertit bastant o molt durant l'execució de la iniciativa.				
Repetiríeu l'experiència?					
PUNT. ÍTEM	SI	SI. ENTUSIASMAT	NO		
NÚM. EQUIPS	9	0	0		
% EQUIPS	100 %				

OBSERVACIONS:	El 100% dels jugadors/es repetirien l'experiència.
---------------	--

Com en altres edicions, les valoracions dels jugadors denoten que la iniciativa ha agradat i ha contribuït a canviar la forma que els jugadors/es tenen de percebre la figura arbitral.

Per últim, a continuació es repassen algunes observacions a destacar, respecte dels equips que han pogut dur a terme la iniciativa en l'edició del projecte 19/20.

2.6 Observacions

La majoria dels àrbitres semblen molt interessats en el projecte, ajuden i acompanyen molt bé als jugadors/es (els miren i els impliquen en les decisions fins que els jugadors/es comencen a fer-ho sols/es). Cal valorar que és la primera edició en què no s'ha comptat amb àrbitres de la federació de futbol. Els àrbitres propis del Consell Esportiu, han demostrat tenir una gran experiència i interès pel projecte i han acompanyat millor als jugadors/es que en altres edicions. Pel que fa als àrbitres de bàsquet i handbol, el resultat ha estat el d'altres anys. Els àrbitres de bàsquet, com sempre, han mostrat un molt bon nivell i implicació en el projecte, mentre els àrbitres d'handbol, propis de cada club, van contribuir a la iniciativa, tot i que de manera menys "professionalitzada".

La majoria de coordinadors van gestionar adequadament el calendari que s'anava establint i ho van comunicar adequadament als entrenadors, els quals eren coneixedors del projecte quan el coordinador arribava al camp.

Com en altres edicions, els pares van fer fotos als jugadors/es i l'àrbitre i els companys feien bromes als jugadors/es-àrbitre, sobre què havien de xiular.

2.7 De cara a futures edicions

Seria important tornar a dur a terme els sistema classificatori d'assoliment per poder valorar-lo adequadament, ja que la cinquena edició es va haver de suspendre a causa de la COVID . Si el sistema es consolidés, probablement ajudaria a què els equips tinguessin en compte els ítems i s'esforcessin, encara més, per assolir punts, la qual cosa va lligada a accions que promourien encara més els valors que el projecte pretén desenvolupar.